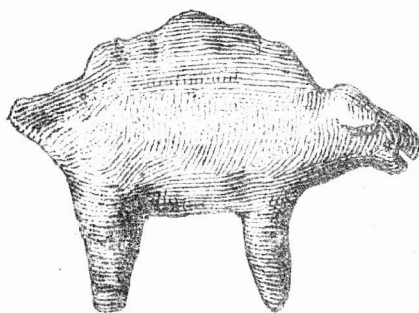

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
pobočka v Brně

přehled
výzkumů
1959

BRNO 1960

PD 1520/1959 (1960.)

23243/60

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1959

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.
- Odpovědný redaktor: dr. Josef Poulík.
- Výkonný redaktor: dr. Jiří Říhovský.
- Redaktor: dr. Anna Medunová.
- Překlady: prom. hist. R. Tichý a E. Tichá.
- Kresby: Jaroslav Jaša.
- Na titulní stránce: Hliněná figurka z pohanského obětiště
v Mikulčicích.
- Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejná.

Výzkum v Šaraticích, okr. Slavkov u Brna.

Čeněk Staňa

V letošním roce pokračoval výzkum pohřebiště z doby stěhování národů v trati "Padělky za humnami" v Šaraticích. Sondami byl vymezen jižní a severní okraj západní části pohřebiště a největší možný rozsah západním směrem /z objektivních příčin nemohl být prozkoumán západní okraj pohřebiště; k dokončení výzkumu zbývá ještě provést 2-3 sondy v délce 20 m a šířce 100 cm/. Prozkoumali jsme 5 kostrových hrobů ze stěhování národů. Všechny byly vykradeny. V hrobě č. 1/59 chyběla celá hlava, v hrobech č. 2/59 a 3/59 zůstala dolní čelist, lebka se nenašla. Ve dvou případech se zachovaly zřetelné stopy po rakvích. Hrobová jáma č. 5 obsahovala dva pohřby: spodní, dětský v rakvi byl vykraden, nahoře jsme odkryli kostřičku nemluvněte v neporušeném stavu. Z nálezů stojí za zmínku jen bronzová mince z hrobu č. 1 /IV. století/. Dále jsme získali zrezivělé železné přezky, nožíky, háček, poškozený kostěný hřeben a několik dalších předmětů, o jejichž účelu bude možno rozhodnout až po laboratorním zpracování.

Mezi kostrovým pohřebištěm z doby stěhování národů a žárovým pohřebištěm z mladší doby římské je mezera asi 30 m. V ní jsme zachytili 3 žárové hroby lužické kultury: jeden byl neporušen, dva silně narušila orba.

Neporušený žárový hrob č. 1 ležel v černé ornitické vrstvě v hloubce jen 50 cm pod povrchem /dno/. Konická mísovitá nádoba s drobným uchem pod okrajem /v. 15,5-15,8 cm/, obrácená dnem vzhůru, přikrývala hromádku spálených kostí. Na jihovýchodní straně této popelnice, asi uprostřed její výšky seděla polovina drobného hrnku (stěnou ven), jeho druhá půlka byla na protilehlé straně asi ve stejné výši spolu s několika střepy větší nádoby /v. hrnku 6 cm; úzké ouško vytažené z okraje a dosedající asi v polovině výšky je odlomeno a chybí/.

Objev nových žárových hrobů dokazuje existenci lužického popelnického pohřebiště v této trati. Z tohoto pohřebiště pochází také bronzové kopí a "veliká lunula" - břitva, uložené v Národním muzeu v Praze, inv. č. 67466 a 67467 (Červinkova sbírka) /1/.

P o z n á m k y :

- 1) Srovn. původní zprávu I.L.Červinky v dopise ze dne 30.7.1928, uloženém v archivu AÚ ČSAV v Praze, č.j. 996/4.VIII.1928. Pozdější údaje I.L.Červinky v jeho rukopisu v knihovně AÚ ČSAV, odb. v Brně (viz též archiv AÚ v Brně, č.j. 1377/46) lokalizují nález chybně.

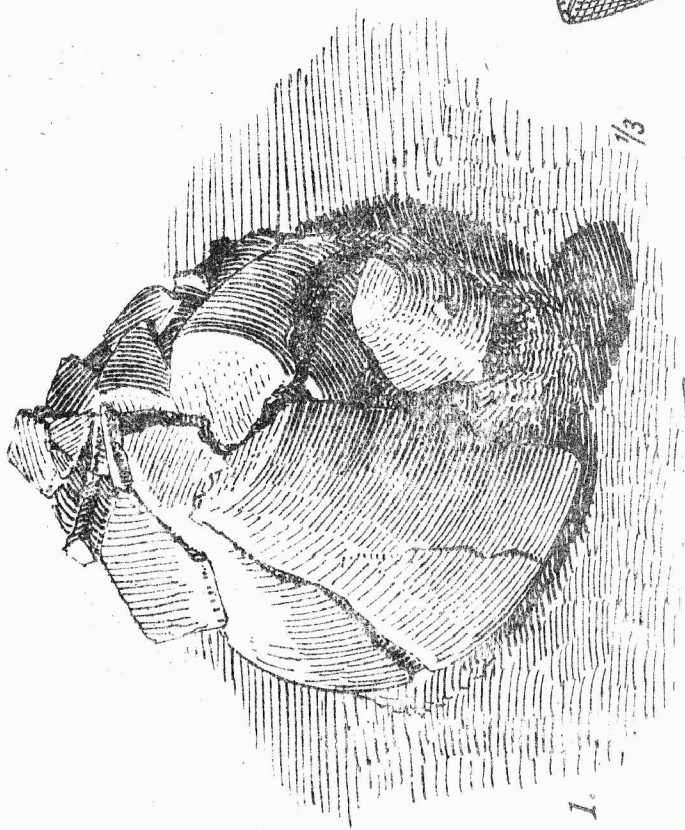
Grabung in Šaratice, Bez. Slavkov bei Brno. Im heurigen Jahre setzte die Grabung des bekannten Gräberfeldes aus der "Völkerwanderungszeit" in Šaratice, in der Flur "Padělky za humnana" fort (E. Beninger - H. Freising, Germ. Bodenfunde in Mähren, 100 ff., Č. Stana, AR VIII 1956, S. 26-32, 47-48, 65-66). Durch Sonden war der südliche und nördliche Rand der westlichen Partie des Gräberfeldes und die grösstmögliche Ausdehnung in westlicher Richtung begrenzt, so dass zur Beendigung der Ausgrabung noch 2-3 Sonden, in einer Länge von 20 m und einer Breite von 100 cm bleiben. Wir durchforschten 5 Körpergräber aus der Völkerwanderungszeit. Die Grabgrube Nr. 5 beinhaltete zwei Beisetzungen: eine Kinderbestattung in einem Sarge war ausgeraubt, ober dieser deckten wir das Skelett eines Säuglings in unbeschädigtem Zustande ab. Die weiteren Gräber waren ausgeraubt. Im Grabe Nr. 1/59 fehlte der ganze Schädel, in der Gräbern Nr. 2/59 und 3/59 befanden sich bloss die Unterkiefer, die Schädel blieben unauffindbar. Von den Funden ist nur eine bronzene Münze aus dem Grabe Nr. 1/IV. Jahrh./ bemerkenswert. Weiter gewannen wir verrostete eiserne Spangen, Messerchen, ein Häkchen, einen beschädigten knöchernen Kamm und einige andere Gegenstände, über deren Zweck wir erst nach der Behandlung im Laboratorium entscheiden werden können.

Zwischen dem Skelettgräberfeld aus der Völkerwanderungszeit und dem Brandgräberfeld aus der jüngeren Kaiserzeit /J. Poulík, Jižní Morava, S. 24 ff., Abb. 72-79/ besteht ein Zwischenraum von ungefähr 30 m/ der chronologische Unterschied zwischen den jüngsten Brand - und den ältesten Skelettgräbern beträgt cca 100 Jahre/. In diesem Zwischenraume fingen wir 3 Brandgräber der Lausitzer-Kultur ein: das eine war unbeschädigt, zwei waren ausgeackert. Das unbeschädigte Brandgrab Nr. 1 lag in der schwarzen Ackerschichte, bloss 50 cm unter der Oberfläche /Boden/. Ein konischen schüsselartiges Gefäss mit kleinem Henkel unter dem Rande /Höhe 15,5 - 15,8 cm/, mit nach oben gekehrtem Boden, bedeckte ein Häufchen verbrannter Knoche. Bei der Urne befand sich ein in Hälften zerbrochener kleiner Napf und einige Scherben eines grösseren Gefässbodens. Von diesem Lausitzer-Urnengräberfeld ist eine bronzene Lanze und ein Rasiermesser bekannt /1/.

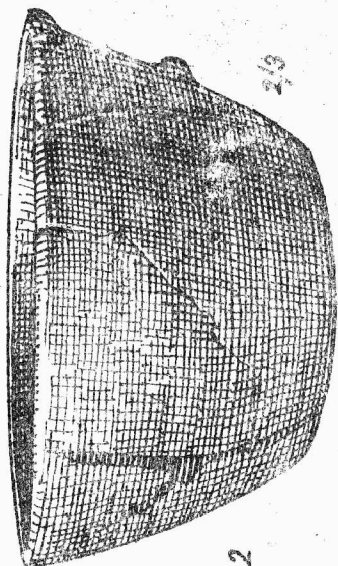
- - - - -

V lužickém žárovém hrobě v Šaraticích bylo uloženo velké množství (téměř 2000 ccm) spálených lidských kostí, které jsou mírně pomíšeny spálenými kůstkami zvířecími (zajíc?). Popel je hnědošedé barvy, spálení zčásti nedokonalé. Zlomky jsou většinou střední velikostí, jsou mezi nimi však i větší, které umožňují přesnější určení. Na lebečních kostech jsou jasně patrné otevřené švy, zlomky těl obratlů nenesou stop po degenerativních procesech, hlava jednoho z femurů zřejmě dosud nebyla přirostlá. Jde o pohřeb mladého člověka (juvenis) podle gracility kostí a malé hlavice femuru spíše ženy.

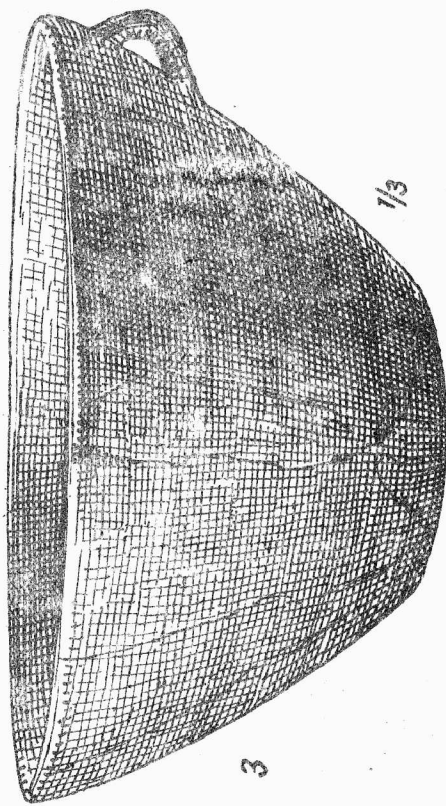
Tab. 19.

1.

2

3

- 1 hrob v terénu
- 2 hrnek s uraženým úškem
- 3 popelnice

Šarátice, okr. Slavkov. Žárový hrob lužické kultury.